

Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

Skutková podstata přečinu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 tr. zákoníku nevyžaduje pro své naplnění vyvolání nenávisti, neboť takový následek není obligatorním znakem jeho objektivní stránky. Objektem trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv je ochrana před diskriminací, ústavní princip rovnosti bez rozdílů národnosti, jazyka, rasy, etnické skupiny, politického přesvědčení a náboženství ve smyslu jejího vymezení obsaženého v čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 14 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Ochranu takto vymezenému zájmu poskytuje trestní zákoník citovaným ustanovením tak, že za trestné prohlašuje takové formy úmyslného jednání pachatele, které vymezuje tzv. objektivní stránka skutkové podstaty tohoto trestného činu. Její znění nelze vyložit tak, že by podmiňovala závěr o vině, tj. „pachatelem zaviněné naplnění znaků subjektu, objektu a objektivní stránky uvedených v zákonné skutkové podstatě trestného činu, které mu lze proto vytýkat a přičítat“ (srov. Kratochvíl, V. a kol., Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání, Praha : C. H. Beck, 2012, s. 41), zjištěním, že pachatel „současně naplní znaky jiného trestného činu“.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 6 Tdo 72/2019-19, ze dne 31.1.2019)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání, které podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněné L. I., nar. XY, trvale bytem XY, proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 8. 2018, č. j. 8 To 281/2018-91, jako soudu stížnostního v trestní věci vedené u Okresního soudu Plzeň-město pod sp. zn. 10 T 47/2018, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 8. 2018, č. j. 8 To 281/2018-91, jemu předcházející usnesení Okresního soudu Plzeň-město ze dne 29. 5. 2018, č. j. 10 T 47/2018- 82, i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu Plzeň-město přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Okresní soud Plzeň-město usnesením ze dne 29. 5. 2018, č. j. 10 T 47/2018-82, rozhodl podle § 188 odst. 1 písm. b) a § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. tak, že skutek, jehož se měla dopustit obviněná L. I. tím, že v Plzni dne 17. 2. 2018, v době kolem 09:00 hod., na veřejně přístupné počítačové síti, konkrétně na sociální síti Facebook, prostřednictvím svého uživatelského profilu „L. L.“, komentovala příspěvek uveřejněný na facebookové stránce XY, vydaný dne 16. 2. 2018 ve 23:27 hod., s názvem „Aktualizováno + video: v kamionech se tísnily mezi nákladem zboží rodiny běženců“, slovy, „a my na ně budeme platit... proč ty autobusy radši nezapálili...“, kdy z celkového kontextu věci, konkrétně obsahu článku i celé diskuze vedené pod článkem, bylo zřejmé, že měla na mysli zapálení autobusů včetně uváděných rodin běženců, kam byli tyto umístěni po zjištění jejich výskytu v kamionech, v němž byl obžalobou spatřován přečin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku postoupil k projednání Úřadu Městského obvodu Plzeň 3, neboť tento skutek by mohl být posouzen

jako přestupek proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. e) zák. č. [251/2016](#) Sb., o některých přestupcích.

2. O stížnosti, kterou toto usnesení napadl státní zástupce, rozhodl Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 2. 8. 2018, č. j. 8 To 281/2018-91, jímž ji podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

II. Dovolání a vyjádření k němu

3. Proti tomuto usnesení podal v neprospěch obviněné dovolání nejvyšší státní zástupce (dále též „dovatel“). Svůj mimořádný opravný prostředek opřel o ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., neboť podle jeho hodnocení bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. d) tr. ř., přestože byly v řízení mu předcházejícím dány důvody dovolání uvedené v § 265b odst. 1 písm. f) a g) tr. ř., protože napadené usnesení spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku a bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí.

4. Úvodem svého dovolání nejvyšší státní zástupce zmínil, jaké skutečnosti vedly oba soudy nižších stupňů k vydání jejich rozhodnutí, aby v návaznosti na to vyjádřil svůj nesouhlas s takovým řešením. Podle něj lze vyjádření obviněné vyložit pouze tak, že lepší variantou než platit pobyt (nelegálních) běženců na území České republiky, je tyto upálit.

Toto skutkové zjištění je výslovně uvedeno v popisu skutku ve výroku usnesení nalézacího soudu a v dané fázi trestního řízení je třeba z něj vycházet. V uvedeném kontextu nemůže mít „zapálení autobusů“ jiný význam, neboť by nemohl mít smysl obviněnou vyjádřený cíl „neplatit na ně“.

Dovatel zmiňuje, že obviněná po hněvivé reakci dalších uživatelů facebooku obhajovala svůj odpor k migrantům, aniž by se nějak snažila zmírnit shora uvedený smysl svého výroku o zapálení autobusů s migranty. Obsah této komunikace uvádí nalézací soud v odůvodnění na str. 2 svého usnesení.

5. Obviněná toto své přesvědčení veřejně sdílela na sociální síti. Zjevně projevila nenávist ke skupině osob, a to k migrantům obecně, což demonstrovala svým výrokiem k informaci publikované médií dne 16. 2. 2018 o zajištění běženců převážených kamiony v Plzni. Dovatel zastává názor, že pokud si někdo přeje upálení skupiny osob, o nichž ví pouze to, že jde o nelegální migranty, pak projevuje k těmto osobám nenávist, a to v mimořádně silné intenzitě. Projevuje-li tuto mimořádně intenzivní nenávist veřejně, pak tím ipso facto zjevně zamýšlí vzbudit nenávist vůči nelegálním migrantům i u jiných osob. Ne každá projevená nenávist ke skupině osob sice musí k nenávisti podněcovat, ale nenávist v intenzitě, již projevila obviněná, která si přála upálení migrantů, už sama o sobě jiné k nenávisti podněcuje.

6. Obviněnou užitý obrat „proč ty autobusy radši nezapálili“ nelze podle dovatele považovat za pouhé vyjádření jejích obav z působení či jednání některé specificky vymezené skupiny obyvatel, nýbrž za ofenzivní vyjádření, které naprosto popírá lidskou důstojnost osob, vůči kterým je tento projev namířen. Zjevně nemíří pouze k projevení vlastních pocitů, nýbrž v sobě obsahuje jednoznačné stanovisko, jak by mělo být s dotčenou skupinou obyvatel naloženo. Za této situace tedy nelze než konstatovat, že jednoznačně podněcuje k nenávisti vůči dané skupině osob. Ostatně si lze stěží představit razantnější projev nenávisti, než je projevení touhy po takto brutální fyzické likvidaci specificky vymezené skupiny jedinců. Takový projev není v demokratické společnosti chráněn svobodou projevu, neboť zcela degraduje lidskou důstojnost uvedených osob, přičemž právě ochrana lidské důstojnosti představuje jeden z důležitých chráněných objektů § 356 tr. zákoníku.

7. Uvedenému závěru nasvědčuje též lingvistická analýza použitého slovního obratu, neboť obviněná nehovoří o vlastních pocitech, nýbrž výslovně uvádí podiv, proč konkrétním způsobem (zapálením autobusů) nepostupovaly jiné osoby. Tento rozbor však lze považovat za nadbytečný, neboť ze

samotné podstaty daného projevu nelze než dovést, že obsahuje nejenom silné prvky záště. Zveřejněním na veřejně dostupné počítačové síti směřoval k dalším čtenářům, v nichž se snažil podnítit pocit nenávisti. Funkční podstatou sociální sítě (stejně jako jakékoliv sociální komunikace) je přitom právě a především šíření myšlenek s očekáváním, že budou převzaty a dále šířeny. Proto byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty trestného činu podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

8. V další části dovolání poukázal nejvyšší státní zástupce na některá předchozí rozhodnutí obecných soudů (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2012, sp. zn. 7 Tdo 784/2012, usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 3. 2015, sp. zn. 5 To 47/2015, trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 26. 1. 2018, sp. zn. 1 T 16/2018) a při řešení otázky principu ultima ratio a tím i subsidiarity trestní represe jak obecných soudů (stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu publikované pod č. [26/2013](#) Sb. rozh. tr., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. 5 Tdo 960/2015, a další), tak Ústavního soudu (nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 3113/13, ze dne 10. 2. 2011, sp. zn. III. ÚS 2523/10), o něž se opřel, když v návaznosti na ně uvedl, že neuplatnění trestní odpovědnosti podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku může přicházet v úvahu pouze v případech zcela výjimečných. Okolnosti konkrétního případu by musely být zcela mimořádné a zákonodárcem při formulování konkrétní skutkové podstaty trestného činu v podstatě nepředpokladatelné.

9. Čin obviněné, jak je popsán v usnesení nalézacího soudu, podle hodnocení dovolatele však žádné takové výjimečné znaky nemá. Jedná se o běžné podněcování k nenávisti svou závažností odpovídající citovaným trestním věcem krajských a okresních soudů. Nic nenasvědčuje tomu, že by snad chtěl zákonodárce z okruhu soudně trestného jednání vyčlenit případy, kdy pachatel na sociální síti podněcuje k upálení migrantů v autobusu. Sama okolnost, že obviněná je trestně bezúhonná, není členem ani příznivcem extremistických hnutí a že se svého jednání dopustila jen jednorázovým výrokem, nejsou natolik mimořádné okolnosti případu, aby mohly vést k závěru o absenci její trestní odpovědnosti. V předmětné věci je stručnost a kusost předmětného výroku obviněné vyvažována hloubkou podněcované nenávisti, kterou lze dovést z extremistického charakteru zvažovaného útoku na migranty, spočívajícího v zapálení jejich autobusů.

10. Okolnost, zda pachatel verbálních trestných činů podle § 355 nebo § 356 tr. zákoníku je členem či sympatizantem tzv. extremistického hnutí, není znakem skutkových podstat uvedených trestných činů a absenci takové vazby nelze a priori považovat za polehčující okolnost. Jde spíše o absenci okolnosti přitěžující. Pokud by se obviněná k činu doznala, je jisté na místě takovou okolnost v konečných závěrech zohlednit, nikoliv však ve smyslu závěru o její trestní neodpovědnosti.

11. Podle nejvyššího státního zástupce skutek popsáný v obžalobě, a zjištěný nalézacím i odvolacím soudem, měl být posouzen jako standardním způsobem spáchaný přečin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Důvod pro užití principu ultima ratio dán nebyl. Jestliže nalézací soud za užití tohoto principu vyjádřeného v § 12 odst. 2 tr. zákoníku vyslovil, že skutek obviněné není žalovaným přečinem, je takové právní posouzení skutku nesprávné. Tím byl naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v jeho první variantě, neboť se jedná o nesprávné právní posouzení skutku.

12. Jestliže byl skutek trestným činem, nebyly splněny podmínky pro postoupení věci jinému orgánu podle § 222 odst. 2 tr. ř. Pokud nalézací soud přesto svým usnesením tuto věc postoupil, rozhodl o postoupení věci, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí. V tom je třeba spatřovat dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř.

13. Rozhodl-li odvolací (správně stížnostní) soud o zamítnutí stížnosti proti usnesení nalézacího

soudu o postoupení věci, přestože byly v předchozím řízení dány shora uvedené důvody dovolání, sám tím naplnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

14. S ohledem na popsané skutečnosti nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání za užití § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. podle § 265k odst. 1 tr. ř., za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř., zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 8. 2018, sp. zn. 8 To 281/2018, zrušil rovněž usnesení Okresního soudu Plzeň-město ze dne 29. 5. 2018, sp. zn. 10 T 47/2018, podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu Plzeň-město, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Současně vyjádřil souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání i tehdy, pokud by Nejvyšší soud shledal, že v posuzované věci je nutno rozhodnout jiným způsobem než předpokládaným v § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř.

15. Obviněná, již byl opis dovolání doručen dne 10. 9. 2018 (jejímu obhájci dne 3. 9. 2018), se k němu ke dni rozhodování Nejvyššího soudu nevyjádřila. Tato skutečnost nebránila dovolacímu soudu v rozhodnutí o podaném mimořádném opravném prostředku.

III. Přípustnost dovolání

16. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda jej podala osoba oprávněná. Shledal přitom, že dovolání nejvyššího státního zástupce je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

IV. Důvodnost dovolání

a) obecná východiska

17. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vyjádřených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda nejvyšším státním zástupcem vznesené námitky naplňují jím uplatněné dovolací důvody.

18. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. je dán tehdy, pokud bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí. Dovolací důvod zde spočívá v okolnosti, že nebyly splněny zákonné podmínky k tomu, aby soud učinil některé z rozhodnutí uvedených v § 265a odst. 2 písm. c), d), f) a g), kterým soud přesto rozhodl.

19. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulaci zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen v zásadě pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud musí – s výjimkou případu tzv. extrémního nesouladu –

vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

20. Nejvyšší soud dále zdůrazňuje, že ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Ze skutečností výše uvedených vyplývá, že východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jsou v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená především v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé, popř. i další soudem (soudy) zjištěné okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (trestního, ale i jiných právních odvětví).

21. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je dán tehdy, pokud bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k). Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. tedy může být naplněn ve třech různých situacích. K prvním dvěma (alternativa první) dochází tehdy, kdy rozhodnutí nadřízeného soudu je vydáno, aniž bylo napadené rozhodnutí meritorně přezkoumáno, tj. (1.) byl řádný opravný prostředek zamítnut z tzv. formálních důvodů podle § 148 odst. 1 písm. a) či b) tr. ř. nebo podle § 253 odst. 1 tr. ř., přestože nebyly splněny procesní podmínky stanovené pro takové rozhodnutí, nebo (2.) bylo-li odvolání odmítnuto pro nesplnění jeho obsahových náležitostí podle § 253 odst. 3 tr. ř., ačkoli oprávněná osoba nebyla řádně poučena nebo jí nebyla poskytnuta pomoc při odstranění vad odvolání (viz § 253 odst. 4 tr. ř.). Třetí případ (alternativa druhá) představuje situace, kdy řádný opravný prostředek byl zamítnut z jakýchkoli jiných důvodů, než jsou důvody uvedené výše (varianta první), ale řízení předcházející napadenému rozhodnutí je zatíženo vadami, které jsou ostatními dovolacími důvody podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř.

22. Přezkoumával-li soud druhého stupně některé napadené rozhodnutí uvedené v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř. na podkladě řádného opravného prostředku (odvolání nebo stížnosti) věcně a zamítl jej vzhledem k tomu, že neshledal takový řádný opravný prostředek důvodným [a to u odvolání podle § 256 tr. ř. a u stížnosti podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.], pak je možno dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. uplatnit jen v jeho druhé alternativě, tj. byl-li v řízení, které předcházelo uvedenému zamítavému rozhodnutí, dán důvod dovolání uvedený v písm. a) až k) ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. Podstatou této alternativy dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. je skutečnost, že dovolateli sice nebylo odepráno právo na přístup k soudu druhého stupně, ale tento soud – ač v řádném opravném řízení věcně přezkoumával napadené rozhodnutí soudu prvního stupně – neodstranil vadu vytýkanou v řádném opravném prostředku, zakládající některý z dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř., nebo navíc sám zatížil řízení či své rozhodnutí takovou vadou.

b) vlastní posouzení důvodnosti dovolání

23. Jak již bylo uvedeno výše, dovolací soud je vázán při posuzování důvodnosti podaného dovolání skutkovými zjištěními, která vyjádřila jím napadená rozhodnutí soudů nižších stupňů. Již tato však, s ohledem na níže uvedené, vyvolávají jisté pochybnosti stran správného přístupu soudů při řešení otázky viny obviněné.

24. Z výrokové části usnesení soudu prvního stupně plyne, že ten rozhodl o postoupení skutku v

podobě vymezené v žalobním návrhu obžaloby. Byť to odůvodnění rozhodnutí přímo nevyjadřuje, lze z jeho obsahu a zejména popisu skutku, stran něhož o postoupení věci rozhodl, vyvodit (přes výhrady dále uvedené), že samosoudce shledal odůvodněnými skutková tvrzení obžaloby vyjádřená v popisu skutku v žalobním návrhu. Zcela shodně popsany skutek postoupil správnímu orgánu k posouzení, zda jednání obviněné nevykazuje znaky přestupku.

25. Odůvodnění zmiňovaného rozhodnutí je však třeba vnímat, co do jeho skutkových zjištění, jako ne zcela přesvědčivé. Nelze pominout způsob, jímž soud skutková zjištění vyjadřuje když např. uvádí, že „[c]o se týká provedení činu, ... z výsledků přípravného řízení se nepodává, že by obviněná měla jednat ve vážném úmyslu podnitit, tj. vyvolat v adresátech jejího prohlášení skutečnou vůli k zapálení autobusu s uprchlíky“, či že „[č]in měl být dle obžaloby spáchán toliko jediným skutkem ... měl být sice proveden veřejně přístupnou počítačovou sítí,...“.

26. Užití výrazu „měl být“ nalézacím soudem v odůvodnění jeho rozhodnutí nemůže být považováno za explicitní potvrzení odůvodněnosti těchto žalobních tvrzení učiněných na základě posouzení předložených důkazů. Na straně druhé v další části odůvodnění již soud zmiňuje, že obviněná „jednala zcela zřejmě v přímém úmyslu“, z čehož lze dovozovat, že má za prokázané jak vlastní jednání obviněné, které obžaloba vymezila, tak i zákonem požadovanou formu zavinění nezbytnou pro naplnění subjektivní stránky žalovaného přestupku.

27. Zmíněná nevyváženost a nejednoznačnost odůvodnění rozsudku patrně plyne z přístupu, který soud zaujal. Skutečnosti, jež mají plynout ze spisového materiálu, jímž státní zástupce dokladoval důvodnost podané obžaloby, totiž soud ve svém rozhodnutí (na str. 1 až 2 usnesení) uvedl, „aniž by ... předjímal otázku viny obviněné“.

28. Takové vyjádření nepřispívá k přesvědčivosti vydaného rozhodnutí. Usnesení o postoupení věci totiž nelze pokládat za nějaké mezitímní rozhodnutí, jímž by nemělo být rozhodováno o meritě věci. Právě naopak totiž musí být považováno za rozhodnutí, jehož vydání si nelze představit, aniž by se v něm soud (příp. jiný orgán rozhodující ve stadiu přípravného řízení) vyslovil k otázce viny trestně stíhané osoby. Z povahy usnesení o postoupení věci plyne, že jeho vydání přichází v úvahu tehdy, kdy orgán činný v trestním řízení dospěje k poznatku, že skutek, o němž se řízení vede, se stal a že jej spáchala osoba, z něj trestně obviněná. Za tohoto stavu pak nutně musí vyslovit závěr, zda je odůvodněno vyvození trestní odpovědnosti stíhané osoby, tj. zda zmíněný skutek vykazuje znaky některého z trestných činů, jehož znaky vymezuje trestní zákoník, či zda tyto znaky nenaplnňuje, avšak není vyloučeno vyvození jiné (např. správněprávní) odpovědnosti. Obdobně musí k posouzení viny stíhané osoby přistoupit tehdy, shledává-li důvod k postoupení věci na podkladě aplikace § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

29. Je třeba zdůraznit, že judikatura směřující k sjednocení výkladu a aplikace zákona poukázala na to, že při postoupení věci jinému orgánu je třeba (kromě jasného vyjádření skutkových zjištění z pohledu objektivní stránky) navíc hodnotit i otázku subjektivní, tj. zda učiněná skutková zjištění odůvodňují závěr, že jednání, pro které je věc obviněného postupována k případnému rozhodnutí o jeho vině přestupkem, bylo spácháno v takové formě zavinění, která je nezbytná pro to, aby mohl být takovým přestupkem uznán vinným (srov. rozhodnutí č. 33-II./2015 Sb. rozh. tr. zdůrazňující, že „[m]usí tedy jít o zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je výslovně označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně...“).

30. Zkráceně vyjádřeno, poznámka, že soud k nějakým zjištěním dospívá, aniž by předjímal vinu obviněné, nemá v rozhodnutí o postoupení věci k jinému orgánu místo, neboť soud musí učinit skutková zjištění o pachatelství stíhané osoby na skutku, pro který na něj byla podána obžaloba, a to skutku, který již podle jeho popisu v ní (v případě jeho nesprávného posouzení státním zástupcem),

nebo podle jeho nového vyjádření (na podkladě provedených důkazů odůvodňují příslušnou změnu) není trestným činem.

31. Ve věci posuzované vyšel dovolací soud ze zjištění, že soud postoupil věc obviněné v rozsahu skutku vymezeného podanou obžalobou (tedy ve smyslu názoru vyjádřeného v rozhodnutí č. [19/2017](#) Sb. rozh. tr. stran skutku, jak byl zjištěn soudem), a proto dovolateli přisvědčil v tvrzení, že důvod, proč nalézací soud neshledal potřebným vyvodit trestní odpovědnost obviněné, spočívá v aplikaci § 12 odst. 2 tr. zákoníku (a nikoli snad primárně v tom, že v žalovaném rozsahu nebyl prokázán či proto, že tento skutek nevykazuje formální znaky žalovaného přečinu). Tento závěr ostatně explicitně plyne z vyjádření obsaženého na str. 3 usnesení, v němž nalézací soud uvedl, že „není namístě uplatnění trestní odpovědnosti obviněné a důsledků s ní spojených z důvodu nízké společenské škodlivosti skutku, neboť v souzeném případě postačuje uplatnění odpovědnosti podle zák. č. [251/2016](#) Sb., o některých přestupcích“.

32. Byť je zřejmé, že soud při posuzování otázky subsidiarity bral na zřetel východiska, která vyložilo stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu k této otázce přijaté, tj. sp. zn. Tpjn 301/2012, případně i navazující rozhodnutí (viz citace na str. 3 usnesení), ve vztahu k jím konkrétně posuzované věci vyvodil neakceptovatelné závěry.

33. V daném směru částečně shodně na nepřípadnost jeho argumentace poukázal již stížnostní soud. Ten ve svém usnesení v reakci na stížnostní námitky státního zástupce správně uvedl, že předchozí vedení řádného života obviněnou („... poněvadž to je pouze polehčující okolnost, která nemůže vést k závěru, že výše uvedený skutek není trestný.“) nelze považovat za tak významnou skutečnost, která by měla mít (jako jeden z podstatných faktorů) za následek, že aplikace trestně právního předpisu z pohledu posouzení viny obviněné není odůvodněno.

34. Nalézací soud nevyvození trestní odpovědnosti obviněné dále založil (str. 4 usnesení) na zjištěních týkajících se provedení činu a její osoby. Ohledně prvně jmenované skutečnosti [při konstatování, že „zájem chráněný trestním zákonem – pozn. jenž měl být jednáním obviněné porušen – je velice významný“ (viz též poslední odstavec str. 3)] soud vyzdvihl, že „společenskou škodlivost skutku značně snižuje skutečnost, že obviněná se měla dopustit přečinu pouze jedním skutkem, tj. pouze jedním komentářem publikovaným na sociální síti“. K jiným závěrům by podle téhož soudu bylo třeba dojít, pokud by obviněná „byla spojována s neonacistickými či jinými skupinami vystupujícími proti rovnosti lidí, příp. veřejně vystupovala proti rovnosti lidí, příp. veřejně vystupovala proti rovnosti lidí v jiných případech nebo by(la) již byla uznána vinnou některým z trestných činů podle § 355, 356, event. §§ 403 až 405 tr. zák.“. K nižší společenské škodlivosti podle soudu přispívá i to, že k osobě obviněné „nevyplynají v žádném směru negativní poznatky, které by nasvědčovaly tomu, že by dosud nežila řádným životem“.

35. Z těchto důvodů dospěl nalézací soud k závěru, že skutek, který je obviněné kladem za vinu není natolik společensky škodlivý, aby bylo nutné vůči ní uplatnit trestní represi.

36. Stížnostní soud – jak správně poznamenal dovolatel ve svém opravném prostředku – v odůvodnění svého usnesení, jímž stížnost státního zástupce jako nedůvodnou zamítl, vyšel z jiného zjištění. Oproti soudu nalézacímu, který ke zpochybnění naplnění zákonných znaků žalovaného přečinu vůbec nepřistoupil, zjevně neshledal v jednání obviněné naplněnou jeho objektivní stránku. Plyne to z bodu 4. odůvodnění usnesení, v němž zdůraznil význam znaku „podněcuje“, stran něhož uvedl, že pachatel „musí jít o to, případně musí být srozuměn s tím, že v dalším člověku vzbudí nenávist k jiné skupině osob nebo jej podnítí k tomu, aby omezoval práva či svobody jejich příslušníků“.

37. Nejvyšší soud nemůže akceptovat ani další vývody soudu druhého stupně. K jeho argumentaci je potřebné uvést alespoň následující skutečnosti.

38. Za nesprávné je třeba považovat již východisko úvah stížnostního soudu (které je obsahově shodné s tím, co zvažoval již soud prvního stupně – viz citace v bodě 25.) spočívající v tvrzení (bod 4. odůvodnění jeho rozhodnutí), že „obviněná někoho vyzývala k tomu, aby zapálil autobus, v němž byli migranti“. Ve vztahu k takovému obvinění stížnostní soud zdůrazňuje, že nic takového obviněná neudělala, což následně rozvádí. Nutno však upozornit na skutečnost, že nic takového nevyjadřuje jak popis skutku obsažený v žalobním návrhu, tak ani odůvodnění podané obžaloby. Z části skutkové věty žalobního návrhu („kdy z celkového kontextu věci, konkrétně obsahu článku i celé diskuse vedené pod článkem, bylo zřejmé, že měla na mysli zapálení autobusů včetně uváděných rodin běženců, kam byli tito umístěni po zjištění jejich výskytu v kamionech“) je třeba podle názoru Nejvyššího soudu dovodit nanejvýše, že touto částí se vymezuje „pouze“ fakt, že uvedeným způsobem vyjádřila obviněná svůj postoj zaujatý k migrantům, resp. názor, jak by s nimi (a nikoli snad pouze s prázdnými autobusy) mělo být naloženo. Takové tvrzení lze mít za celkem opodstatněné, neboť vychází z toho, co lze z důkazů v přípravném řízení obstaraných (konkrétně vedené komunikace) dovodit. Ostatně i soud prvního stupně v odůvodnění svého usnesení zmiňuje, že „[o]bviněná dále hájila názor, že zapálit autobus s dětskými uprchlíky je v pořádku...“.

39. S přihlédnutím k takto chápanému obsahu žalobního tvrzení proto nemůže být relevantní konstatování nalézacího soudu (str. 4), že „... z výsledků přípravného řízení se nepodává, že by obviněná měla jednat ve vážném úmyslu podnitit, tj. vyvolat v adresátech jejího prohlášení skutečnou vůli k zapálení autobusu s uprchlíky“. Pokud by orgány činné ve stadiu přípravného řízení dospěly k poznatku, že jednání obviněné směřovalo k takovému cíli, nutně by se to podle úsudku dovolacího soudu projevilo v jiném skutkovém popisu jejího činu a v jeho podstatně závažnějším právním posouzení.

40. Soud prvního stupně (a po něm rovněž soud stížnostní) tudíž v uvedeném směru ve prospěch obviněné zohledňovaly skutečnosti, které s pravou povahou jí vytýkaného jednání nemají bezprostřední souvislost. Podstata žalobního tvrzení spočívá podle názoru Nejvyššího soudu v tom, že způsobem svého vyjádření obviněná (viz tzv. právní věta) „veřejně podněcovala k nenávisti k jiné skupině“ a nikoli že by podněcovala, případně naváděla jiného (či jiné), aby žhářský útok na autobus převážející migranty uskutečnil.

41. Nalézací soud současně již nehodnotil to, co v rámci skutkových zjištění z důkazů plynoucích i výslovně uvedl v odůvodnění svého usnesení, tj. že obviněnou zastávaný názor o správnosti zapálení autobusu s dětskými uprchlíky „je v pořádku, protože až ty děti vyrostou a znásilní zdejší děti“, pak si o tom mohou (s diskutujícím O. P.) popovídat, ačkoli tak učinit měl.

42. Obdobně lze poukázat na to, že ani stížnostní soud, pokud hodnotil otázku, zda je v případě jednání obviněné možno hovořit o tom, že by „podněcovala“ k nenávisti k jiné skupině, jak tvrdila obžaloba, se nezabýval otázkou, zda toto podněcování nevyvolávala takto obviněnou tvrzená, avšak ničím jí nekonkretizovaná, hrozba budoucího jednání nezletilých běženců.

43. Soudy obou stupňů zjevně vyšly ve svých hodnotících úvahách z toho, že tato část obviněnou vedené diskuse nebyla explicitně v popisu skutku v žalobním návrhu uvedena. Tato okolnost, zejména zmiňuje-li skutková věta potřebu posouzení kontextu obviněnou vedené diskuse, však podle názoru soudu dovolacího zjevně nebrání tomu, aby byla zhodnocena. Obecně je totiž přijímáno, že soud při svém rozhodování o vině obviněného, resp. důvodnosti podané obžaloby, nemůže být vázán toliko doslovným zněním skutkové věty žalobního návrhu. Jeho úkolem je rozhodnout o obžalobou vymezeném skutku, který může být v jeho popisu soudem (a to i v důsledku důkazů realizovaných

např. nově až v soudním stadiu řízení) upraven tak, aby vyjadřoval zjištění stran skutečně realizovaného činu, a to při zachování totožnosti skutku, jak ji vymezuje trestně právní teorie a ustálená soudní judikatura. Ve věci posuzované není důvod pochybovat o tom, že jeden skutek, o němž se řízení vede, je veškerá komunikace realizovaná obviněnou na sociální síti Facebook dne 17. 2. 2018.

44. Uvedený požadavek vymezit ve výrokové části rozhodnutí skutek podle zjištění, které má soud na podkladě provedeného dokazování za prokázané, se nevztahuje jen na odsuzující rozsudek, ale jak již Nejvyšší soud dříve upozornil (rozhodnutí č. [19/2017](#) Sb. rozh. tr.) i na usnesení, jímž soud podle § 222 odst. 2 tr. ř. [příp. § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř.] postupuje věc jinému orgánu. Trestní řízení se vede o skutku, tj. ve významu procesněprávním o události ve vnějším světě vyvolané činem člověka (skutek se projevuje zejména určitým jednáním fyzické osoby a následkem, který je tímto jednáním způsoben nebo k němuž jednání směřuje, tj. jednáním a následkem, které jsou významné pro trestní právo) a nikoli o popisu skutku, tj. jeho verbálním vyjádření v příslušném rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení. Z toho důvodu je nezbytné dbát o to, aby popis vyjadřoval všechny trestněprávně relevantní skutkové okolnosti činu, které jsou významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty stíhaného trestného činu. Je tedy prvořadým úkolem zejména státního zástupce, aby při formulaci žalobního návrhu v tzv. skutkové větě uvedl všechny relevantní okolnosti umožňující podřazení takto vymezeného skutku pod příslušná zákonná ustanovení týkající se žalovaného trestného činu.

45. Případné formulační nedostatky však nemohou vést k tomu, že by měl soud ve věci rozhodnout toliko na podkladě posouzení doslovného znění popisu skutku v žalobním návrhu, tedy bez přihlídnutí k provedeným důkazům, resp. důkazům, o něž státní zástupce důvodnost podané obžaloby (popř. návrhu na potrestání) opírá (v případě rozhodování podle § 188 či § 314c tr. ř.). Stejně tak by nebylo odůvodněno zproštění obviněného obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. s poukazem, že vymezení žalobního návrhu neumožňuje skutek posoudit jako trestný čin, ačkoliv by provedené dokazování poskytlo podklad pro popsání skutku způsobem, jímž by byly vyjádřeny veškeré znaky žalovaného trestného činu. Rovněž tak nelze toliko na podkladě doslovného znění žalobního návrhu, umožňují-li naopak důkazy obžaloby vymezení skutku v jeho plné šíři s důvodným závěrem o jeho právním posouzení obžalobou jako trestného činu, zároveň rozhodnout o postoupení věci jinému orgánu proto, že by skutek mohl být posouzen jako přestupek nebo kárné provinění. Takto podle zjištění dovolacího soudu, tj. bez uvážení významu další komunikace, kterou v reakci na kritické ohlasy jejího původního sdělení obviněná vedla, postupovaly – jak již uvedeno – soudy nižších stupňů, a to v situaci, že si této skutečnosti byly vědomy (viz odůvodnění usnesení soudu prvního stupně).

46. Vrátili-li se dovolací soud k argumentaci, o niž soudy nižších stupňů opřely své rozhodnutí o postoupení věci, je možno zopakovat, že

a) soud nalézací tak učinil na podkladě aplikace § 12 odst. 2 tr. zákoníku, opřené o závěr o nízké společenské škodlivosti skutku, jež je podle něj v případě obviněné dána okolnostmi činu (jeden skutek, nikoli opakující se jednání, neprojevení úmyslu vyvolat skutečné zapálení autobusu jinými osobami, chybějící předchozí uvážení, nezjištění zvláštní pohnutky, záměru či cíle) a osobou obviněné (soudně bezúhonná, nespojená s neonacistickými či obdobnými skupinami) zatímco

b) soud stížnostní zjevně neshledal podmínky pro vyvození trestní odpovědnosti obviněné pro nenaplnění znaku objektivní stránky žalovaného přečinu, neboť podle něj nelze (z důvodů vyložených v bodech 4. až 8. odůvodnění jeho rozhodnutí) učinit závěr, že obviněná podněcovala veřejně k nenávisti k jiné skupině osob.

47. Ohledně skutečností, které ve prospěch obviněné zohlednil soud nalézací, lze ve shodě s hodnocením dovolatele uvést, že jejich existence není podmínkou nezbytnou pro naplnění formálních znaků žalovaného přečinu a že jejich absence proto významnějším způsobem neovlivňuje (míněno ve prospěch obviněné) hodnocení škodlivosti skutku, tzn. jeho materiální stránky relevantní z hlediska viny. Dovolatel v uvedeném směru správně poukazuje na to, že jejich přítomnost by naopak bylo třeba vnímat jako okolnosti obviněné přitěžující [např. předchozí uvážení může obecně nabýt podoby přitěžující okolnosti uvedené v § 42 písm. a) tr. zákoníku, spojení pachatele se skupinami, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist by mohlo odůvodnit aplikaci kvalifikačního znaku upraveného v odst. 2 písm. b) § 356 tr. zákoníku]. Zmínil-li nalézací soud, že nebyla zjištěna zvláštní pohnutka, záměr či cíl, pak z hlediska naplnění zákonných znaků žalovaného přečinu toto vyžadováno rovněž není, jejich absence proto nikterak výrazněji nesnižuje společenskou škodlivost činu z hlediska viny.

48. Při uvážení těchto skutečností je třeba dospět k závěru, že skutek, pro který na obviněnou byla podána obžaloba, se nevyznačuje takovými specifiky, pro něž by bylo lze tvrdit, že se vymyká obvyklému typu společenské škodlivosti přečinu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 tr. zákoníku, resp. že nedosahuje ani spodní hranice takové úrovně jeho základní skutkové podstaty, která by odůvodňovala řešení věci způsobem předvídaným v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

49. Pokud jde o argumentaci stížnostního soudu opřenou o nenaplnění znaku „podněcovala“, je třeba uvést následující skutečnosti. Podněcováním se rozumí projev, kterým pachatel zamýšlí vzbudit u jiných blíže neurčených osob nenávist k některému národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob, anebo vyvolat jednání dalších osob vedoucí k omezování práv a svobod jejich příslušníků. Forma projevu není zákonem určena, k podněcování proto může dojít jak přímo, tak i nepřímo či zjevně nebo skrytě. Trestný čin je dokonán již projevem, jehož obsahem je podněcování. K vyvolání nenávisti nemusí dojít. Hodlal-li stížnostní soud v souvislosti se svým výkladem znaku podněcuje - s přihlédnutím k tomu co pod bodem 3. odůvodnění svého usnesení uvedl (pachateli „musí jít o to, případně musí být srozuměn s tím, že v dalším člověku vzbudí nenávist...“) - vyjádřit to, že tento znak je naplněn až poté, co je v jiném tato nenávist vzbuzena (avšak toto v jeho usnesení výslovně uvedeno není), pak takovému výkladu nemůže Nejvyšší soud přisvědčit, neboť zákonná dikce skutkové podstaty trestného činu podle § 356 tr. zákoníku nic takového nepožaduje.

50. Skutková podstata přečinu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 tr. zákoníku nevyžaduje pro své naplnění vyvolání nenávisti, neboť takový následek není obligatorním znakem jeho objektivní stránky.

51. Stížnostní soud při zamítnutí stížnosti státního zástupce vyšel z nutnosti odlišení projevu nenávisti od podněcování k nenávisti („... projev nenávisti není totéž, co podněcování k nenávisti“). Podle jeho názoru „[p]rojev nenávisti k jiné skupině lidí je trestný jen tehdy, pokud se tím současně naplní znaky jiného trestného činu“. Podle něj proto „okresní soud v napadeném usnesení správně připomněl, že obsah spisu nedokládá žádnou vazbu mezi obviněnou a některým z hnutí, která sledují výše uvedené cíle vyjmenované v § 404 trestního zákoníku“. Skutek popsany v obžalobě proto podle stížnostního soudu neodpovídá znakům žádného trestného činu. Opačný závěr by byl podmíněn tím, že by „se k podmínkám trestnosti popsáným v § 356 trestního zákoníku přistoupilo tak zvané rozšiřujícím výkladem“, jenž je však podle uvedeného soudu zapovězen čl. 39 Listiny základních práv a svobod.

52. Dovolací soud takovouto interpretaci ustanovení § 356 tr. zákoníku nesdílí. Objektem trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv je ochrana před diskriminací, ústavní princip rovnosti bez rozdílů národnosti, jazyka, rasy, etnické skupiny,

politického přesvědčení a náboženství ve smyslu jejího vymezení obsaženého v čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 14 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Ochranu takto vymezenému zájmu poskytuje trestní zákoník citovaným ustanovením tak, že za trestné prohlašuje takové formy úmyslného jednání pachatele, které vymezuje tzv. objektivní stránka skutkové podstaty tohoto trestného činu. Její znění rozhodně nelze vyložit tak, že by podmiňovala závěr o vině, tj. „pachatelem zaviněné naplnění znaků subjektu, objektu a objektivní stránky uvedených v zákonné skutkové podstatě trestného činu, které mu lze proto vytýkat a přičítat“ (srov. Kratochvíl, V. a kol., Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání, Praha : C. H. Beck, 2012, s. 41), zjištěním, že pachatel „současně naplní znaky jiného trestného činu“, jak tvrdí stížnostní soud. Rozšiřující výklad zmiňovaný tímž soudem, který by bylo nutno podle něj použít při vyvození trestní odpovědnosti obviněné (z odůvodnění rozhodnutí neplyne explicitně, čeho by se měl a v jakém směru týkat; usuzovat lze, že znaku „podněcování“), obecně není pojímán jako v trestním právu nepřipustný (na rozdíl od analogie *malam partrem*). Co je však nejpodstatnější, podle soudu dovolacího je ve věci obviněné ani není nezbytné použít.

53. Lze usuzovat, že tvrzení stížnostního soudu, že skutek popsany v obžalobě neodpovídá znakům žádného trestného činu (v důsledku čehož je patrně činěn závěr o nutnosti užití extenzivního výkladu), je odvozováno ryze z doslovného znění tzv. skutkové věty, tj. bez uvážení projevů následné komunikace, kterou obviněná prokazatelně – i podle odůvodnění usnesení soudu prvního stupně – vedla. Již výše však bylo poukázáno na skutečnost, že soud při svém hodnocení důvodnosti podané obžaloby, resp. jí užití právní kvalifikace skutku, se takto omezit nemůže, neboť musí vyhodnotit relevantnost všech skutkových zjištění, která se k žalovanému skutku vztahují.

c) ke způsobu rozhodnutí dovolacího soudu

54. Shrnuť stručně, dovolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně neshledal skutek kladený obviněné za vinu za natolik nedostatečně společensky škodlivý, aby to odůvodnilo postup podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku, a na rozdíl od soudu stížnostního nedospěl ani k závěru, že by jednáním obviněné nebyly naplněny formální znaky žalovaného přečinu.

55. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že usnesení soudu prvního stupně zatěžuje vada naplňující jak dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tak i důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. Pokud soud druhého stupně rozhodující o řádném oprávněm prostředku státního zástupce podaném proti tomuto usnesení jeho stížnost podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. z důvodu jím vyložených jako nedůvodnou zamítl, zatížil své rozhodnutí vadou naplňující dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho druhé variantě.

56. Nejvyšší soud proto na podkladě důvodného dovolání podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil jak usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 8. 2018, č. j. 8 To 281/2018-91, tak jemu předcházející usnesení Okresního soudu Plzeň-město ze dne 29. 5. 2018, č. j. 10 T 47/2018-82, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

57. Následujícím výrokem učiněným podle § 265l odst. 1 tr. ř. soudu prvního stupně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil při vědomí toho, že v mezidobí (v důsledku toho, že nalézací soud nerespektoval právní názor vyslovený v rozhodnutí publikovaném pod č. [6/2016](#) Sb. roz. tr., podle něhož soud může správnímu orgánu věc se spisem předložit až po uplynutí lhůty k podání dovolání, případně až po rozhodnutí dovolacího soudu), a to konkrétně příkazem Statutárního města Plzeň, Městského obvodu Plzeň, komise k projednání přestupků ze dne 15. 10. 2018, sp. zn. RP 831/18, bylo o skutku, jenž byl tomuto orgánu soudy nižších stupňů postoupen, pravomocně rozhodnuto tak, že obviněná byla shledána vinnou

přestupkem proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. [251/2016](#) Sb., o některých přestupcích, a byl jí uložen správní trest pokuty ve výši 500 Kč.

58. S ohledem na zcela totožné skutkové vymezení označeného přestupku se skutkem, pro který na obviněnou byla podána obžaloba, je zřejmé, že citovaným příkazem komise k projednání přestupků bylo rozhodnuto o totožném skutku. Oproti řešení, které Nejvyšší soud přijal v předcházející obdobné věci, kdy po zrušení napadených rozhodnutí o postoupení věci sám rozhodl podle § 11 odst. 1 písm. j) tr. ř. o zastavení trestního stíhání obviněného, neboť tak stanoví vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2015, č. j. 8 Tdo 575/2015-28, publikované pod č. [6/2016](#) Sb. rozh. tr.), neshledal ve věci posuzované zákonného důvodu k obdobnému řešení z důvodu právní úpravy, která nabyla účinnosti po výše citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu.

59. V současné době účinná úprava obsažená v trestním řádu a zákoně č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon č. [250/2016](#) Sb.“), upravuje řešenou problematiku odlišně (nově) od stavu, kdy bylo vydáno výše označené soudní rozhodnutí. Podle § 11 odst. 1 písm. k) tr. ř. se totiž nepřípustnost trestního stíhání v případě, že dřívější řízení pro týž skutek proti téže osobě skončilo pravomocným rozhodnutím o přestupku, uplatní jen tehdy, uplynula-li lhůta pro zahájení přezkumného řízení podle jiného právního předpisu, ve kterém může být rozhodnutí o přestupku zrušeno.

60. Přezkumné řízení upravuje a lhůtu pro jeho provedení stanoví § 100 zákona č. [250/2016](#) Sb., podle něhož:

(1) Vyjdou-li najevo skutečnosti, které odůvodňují posouzení skutku, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto jako o přestupku, jako trestného činu, zruší příslušný správní orgán rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení. Rozhodnutí o přestupku správní orgán zruší v přezkumném řízení též tehdy, pokud bylo vydáno přesto, že o totožném skutku již pravomocně rozhodl orgán činný v trestním řízení tak, že se nestal, nespáchal jej obviněný, spáchání skutku se nepodařilo obviněnému prokázat nebo že skutek je trestným činem, trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, trestní stíhání bylo zastaveno na základě schválení narovnání, bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání nebo bylo odstoupeno od trestního stíhání mladistvého.

(2) Přezkumné řízení podle odstavce 1 se zahájí

a) do 3 měsíců ode dne, kdy se správní orgán dozvěděl o důvodu pro zahájení přezkumného řízení, a

b) nejpozději do 3 let od zahájení trestního stíhání nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení o tom, že se skutek nestal, skutek nespáchal obviněný, že spáchání skutku se nepodařilo obviněnému prokázat nebo že skutek je trestným činem, trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, trestní stíhání bylo zastaveno na základě schválení narovnání, bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání nebo bylo odstoupeno od trestního stíhání mladistvého.

(3) Přezkumné řízení podle odstavce 1 nelze zahájit po uplynutí 3 let od právní moci rozhodnutí o přestupku.

61. Usnesení, jímž dovolací soud zrušil napadená rozhodnutí soudů nižších stupňů o postoupení věci, je třeba ve smyslu § 100 odst. 1 věty první zákona č. [250/2016](#) Sb. vnímat jako skutečnost, která odůvodňuje zahájení přezkumného řízení. S ohledem na časové souvislosti, které se pojí s trestním stíháním obviněné (usnesení o zahájení trestního stíhání vydáno policejním orgánem dne 26. 3. 2018, obžaloba ze dne 3. 5. 2018 podaná u soudu následujícího dne, usnesení soudu prvního stupně ze dne

29. 5. 2018 a usnesení soudu stížnostního ze dne 2. 8. 2018) a navazujícím řízením před správním orgánem (příkaz ze dne 15. 10. 2018), je zřejmé, že dosud neuplynula lhůta, pro kterou by nebylo možnost zahájit přezkumné řízení. V důsledku tohoto konstatování je pak třeba dojít k závěru, že ve věci obviněné není dána zákonná překážka, která by bránila v pokračování jejího trestního stíhání a pro niž by dovolací soud musel rozhodnout o jeho zastavení.

62. Nejvyšší soud proto rozhodl tak, že věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně. Úkolem uvedeného soudu je o obžalobě na obviněnou podané znovu rozhodnout. Připomíná se, že ve smyslu § 265s odst. 1 tr. ř. je orgán, jemuž byla věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí vázán právním názorem, který Nejvyšší soud vyjádřil ve svém kasačním rozhodnutí.

63. Protože z předloženého spisu plyne, že je v současné době veden jako spis správního orgánu (soudu prvního stupně byl zapůjčen pro potřeby dovolacího řízení), je nezbytné této skutečnosti přizpůsobit následující řízení, tj. tento spis správnímu orgánu opět navrátit s tím, aby realizoval přezkumné řízení a následně byl soudu vrácen pro účely dalšího řízení o podané obžalobě.

64. Sama skutečnost, že výše (bod 60.) citovaná úprava umožňuje zvrátit právní důsledky vyvolané pravomocným rozhodnutím správního orgánu ohledně (ne)možnosti vedení trestního stíhání obviněného pro týž skutek neznamena, že by právní názor, který vyjádřilo rozhodnutí publikované pod č. [6/2016](#) Sb. rozh. tr., pozbyl své platnosti. I nadále (z důvodů zabránění možných prodlev v řízení vyvolaných potřebou provedení přezkumného řízení) je třeba trvat na tom, aby spis byl po pravomocném rozhodnutí o postoupení věci jinému orgánu příslušnému orgánu odeslán až poté, co marně uplyne všem oprávněným osobám lhůta k podání dovolání, případně až poté, co Nejvyšší soud rozhodne o dovolání podaném proti takovému rozhodnutí.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Splnění dluhu](#)
- [Daně](#)
- [Insolvence, vylučovací žaloba](#)
- [Insolvence a pojistné na zdravotní pojištění](#)
- [Oddlužení](#)
- [Odměna insolvenčního správce](#)
- [Obtížně ocenitelný majetek](#)
- [Oddlužení](#)
- [Odporovatelnost](#)
- [Incidenční spory](#)
- [Dodání zboží dle zákona o DPH](#)